

11. SINIF DIN KÜLTÜRÜ VE AHLAK BİLGİSİ DERSİ

1. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SINAV PROVASI · ÖĞRENCİ KÂĞIDI

Senaryo 3 · Kitapçık B · Sezgi Empati Educational Assessments · www.sanalsinav.com

ADI SOYADI

SINIFI / NO

PUAN

Açıklama: Bu sınav 6 sorudan oluşmaktadır. Süre 40 dakikadır. Her sorunun puanı yanında yazılıdır. Cevaplarınızı ilgili alana, işlemlerinizi ve gerekçelerinizi göstererek yazınız.

- DKAB.11.1.1 Kader ve kaderle ilgili kavramları yapılandırabilme
- DKAB.11.1.2 İnsan, akıl, irade ve sorumluluk kavramları arasındaki ilişki hakkında eleştirel düşünebilme
- DKAB.11.1.3 Bakara suresinin 286. ayetinin mesajlarını anlamak için Kur'an-ı Kerim meallerine başvurabilme
- DKAB.11.2.1 Din tanımlarını ve farklı disiplinlerin dine yaklaşımları arasında mukayese yapabilme

1.

20 puan

Kerem, "Ecel nasılsa belli; emniyet kemeri takmanın bir anlamı yok." demiştir. En'âm suresinin 59. ayetinde Allah'ın bilgisiyle ilgili şöyle buyrulur:

"Gaybın anahtarları yalnızca O'nun katındadır. Onları ancak O bilir. ..." (En'âm, 59)

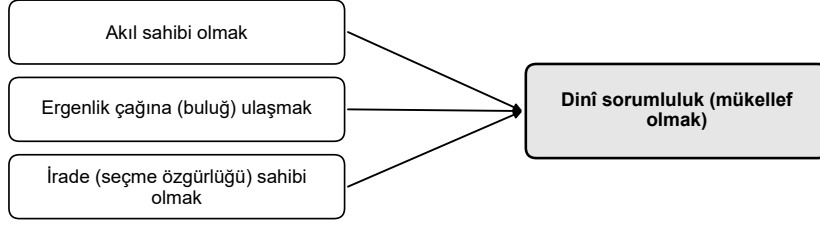
a) Kerem'in akıl yürütmesindeki yanlışı ecel ve tedbir kavramlarını kullanarak açıklayınız. (12 p)

b) Allah'ın her şeyi önceden bilmesinin insanı belli bir davranışa zorlamadığını bir benzetmeyle (8 p) gerekçelendiriniz. Benzetmenin bir sınırını da belirtiniz.

2.

15 puan

Aşağıdaki şemada İslam'a göre bir kişinin dinen sorumlu (mükellef) olmasının şartları gösterilmiştir.

a) Şemadaki şartlardan birini seçiniz ve bu şartın sorumluluk için neden gerekli olduğunu açıklayınız.

(5 p)

b) Silah zoruyla bir belgeyi imzalamaya zorlanan bir kişinin bu imzadan sorumlu tutulup tutulamayacağını şemaya göre gerekçesiyle belirtiniz.

(10 p)

3.

15 puan

Ömer, arkadaşlarının ısrarıyla sınavda kopya çekmiş ve yakalanınca "Arkadaşlarım ısrar etti, benim suçum yok." demiştir.

"Şüphesiz biz emaneti göklere, yere ve dağlara teklif ettik de onlar onu yüklenmek istemediler, ondan çekindiler. Onu insan yükledi." (Ahzâb, 72)

"Nefse ve onu düzgün bir biçimde şekillendirip ona kötülük duygusunu ve takvasını (kötülükten sakınma yeteneğini) ilham edene andolsun ..." (Şems, 7-8)

a) Ayetlerden yararlanarak insanın akıl ve irade sahibi bir varlık olmasıyla sorumluluk arasındaki ilişkiyi açıklayınız.

(8 p)

b) Ömer'in "Arkadaşlarım ısrar etti, benim suçum yok." savunmasını eleştiriniz.

(7 p)

4.

20 puan

Burak, "Kötü bir çevrede büyüyen insan kötü olmaya mecburdur." demiştir. Ra'd suresinin 11. ayetinde şöyle buyrulur:

"Şüphesiz ki, bir kavim kendi durumunu değiştirmedikçe Allah onların durumunu değiştirmez." (Ra'd, 11)

- a) Ayetten yararlanarak Burak'ın "Kötü bir çevrede büyüyen insan kötü olmaya mecburdur." görüşünü değerlendiriniz. (8 p)

- b) Çevrenin insan üzerindeki etkisini inkâr etmeden, insanın akıl ve iradesiyle bu etkiyi nasıl aşabileceğini bir örnekle açıklayınız. (12 p)

5.

15 puan

Elif, Bakara suresinin 286. ayetini Diyanet İşleri Başkanlığının iki farklı mealinden karşılaştırmıştır.

Meal	Bakara suresi 286. ayetin ilk bölümü
Diyanet İşleri Başkanlığı mealı	"Allah, bir kimseyi ancak gücünün yettiği şeyle yükümlü kılar. Onun kazandığı iyilik kendi yararına, kötülük de kendi zararınadır."
Kur'an Yolu (Diyanet İşleri Başkanlığı)	"Allah hiçbir kimseyi, gücünün yetmediği bir şeyle yükümlü kılmaz; lehinde olanı da kendi kazandığıdır, aleyhinde olanı da kendi kazandığıdır."

- a) İki mealdeki ifadeleri karşılaştırarak ortak mesajı yazınız. (4 p)

- b) Birinci mealde "ancak gücünün yettiği şeyle yükümlü kılar", ikincisinde "gücünün yetmediği bir şeyle yükümlü kılmaz" ifadesinin kullanılmasının anlamı nasıl etkilediğini açıklayınız. Bu farkın bir çelişki olup olmadığını da belirtiniz. (11 p)

6.

15 puan

Aşağıda farklı bakış açılarıyla yapılmış iki din tanımı verilmiştir:

I. İslam âlimlerinin yaptığı yaygın bir tanım: "Din, akıl sahiplerini kendi iradeleriyle hayırlı olana yönelten ilahi bir kanundur."

II. Sosyoloji bakış açısıyla yapılmış bir tanım: "Din, kutsal kabul edilen şeylere ilişkin inanç ve uygulamalardan oluşan, bu inancı paylaşanları bir topluluk hâlinde birleştiren bir sistemdir."

a) İki tanımın dine hangi açıdan baktığını karşılaştırınız.

(10 p)

b) İki tanımda ortak olan bir ögeyi yazınız.

(5 p)
